

SEMINARIERNES IDRÆTSLÆRERFORENING

SI - stiftet 22. november 1962

SI

Uddannelsesudvalget
UDU alm. del - Bilag 277
Offentligt

København 8. februar 2006

Til Folketingets Uddannelsesudvalg
Folketinget, Christiansborg
1240 København K

Kommentar fra Seminariernes Idrætslærerforening til regeringens udspil til en ny læreruddannelse

Seminariernes Idrætslærerforening har med en del bekymring set forslag til en ny læreruddannelse i forhold til placering af faget idræt i forslaget om en todelt læreruddannelse.

Vi mener at faget bør placeres på både indskolings- og mellemtrin og mellem- og sluttrin. Vi har hæftet os ved formuleringen i Bilag 4, 9. januar 2006: Notat om fremtidige linje- og fællesfag:

Fagene Idræt, Historie, Engelsk og Kristendomskundskab kunne tænkes placeret anderledes på retningerne, da de i skolen findes på begge retninger. Der kan i øvrigt henvises til oversigten nedenfor over skolens fag fordelt på klassetrin.

Vi ønsker derfor, at der præciseres en formulering om, at faget kan vælges på begge retninger såvel indskolings- og mellemtrin som mellemtrin- og sluttrin.

Vi argumenterer ud fra følgende.

Idrætsfagets status og begrundelse

- Idrætsfaget er folkeskolens 3. største fag timetalsmæssigt med undervisning i hele skoleforløbet, både fagligt og tværfagligt.
- Faget er placeret som et ud af 3 fag, i lighed med dansk og matematik på alle skolens klassetrin
- Idrætsfaget er ikke udelukkende et praktisk musisk fag, men i høj grad også et naturvidenskabeligt fag.
- Idrætsfaget spiller en stor rolle i forhold til at iværksætte initiativer i forhold til den truede folkesundhed
- Ballerup-projektets foreløbige konklusioner peger tydeligt på en sammenhæng mellem social status og manglende deltagelse i motion og idræt. Der kan konstateres en klar polarisering mellem børn og unge der stortrives med skole- og fritidstilbud, og en voksende gruppe der bliver mere og mere inaktive, med de følgevirkninger i form af livsstilssygdomme, der af forskerne ikke længere sættes spørgsmålstegn ved.
- Idrætsfaget har i kraft af at være obligatorisk gennem hele skoleforløbet dermed muligheder for at danne og påvirke gode sundheds- og idrætsvaner. En oplagt løsningsmulighed, også anbefalet af forskerne, kunne være Folkeskolen og i særdeleshed idrætslæreruddannelsen
- Idrætsfaget er et væsentligt bidrag til styrkelsen af de sundhedsfremmende initiativer, f.eks. "En skole i bevægelse", "En mere sund livsstil" og "Uddannelse gennem idræt"
- Faget varetager som det eneste fag elevens kropslige udvikling og udvikling af kropslige kompetencer, som udvikles gennem hele skoleforløbet

- Kropslige kompetencer har betydning for evnen til at indgå i sociale relationer og derved evnen til at skabe sig position i det sociale rum og mulighed for at forandre denne position
- Nyere forskning viser at udvikling og styrkelse af motorik forbedrer kognitiv læring¹
- Nyere forskning viser at fysisk aktivitet og idræt har en positiv virkning i forhold til udvikling af selvtillid og selvværd
- Nyere forskning viser at kroppen har stor betydning for læring, som kan være medvirkende til facilitering af læreprocesser i et bredt læringsperspektiv²
- Børn tænker med kroppen (Keld Fredens). Børn lærer gennem kropslige oplevelser og handling. Faget idræt med kroppen som udgangspunkt er vigtigt i forhold til alsidig udvikling af eleven

Idrætsfaget i Læreruddannelsen

- Faget idræt kræver i kraft af elevens kropslige udvikling gennem hele skoletiden en særlig viden om denne udvikling i forhold til forslagens begrundelse om aldersspecialisering. Dette betyder at uddannelsen bør indebære at give den studerende viden om elevens udvikling i forhold til såvel grundlæggende motoriske mønstre i indskoling, motorisk guldalder på mellemtrinnet og forhold omkring puberteten og derved metodiske og fagdidaktiske overvejelser, der knytter sig til disse bestemte aldersgrupper.
- Undersøgelser viser at der er et markant fald i børn og unges deltagelse i fritidsidræt og i børn og unges fysiske aktivitetsniveau generelt når de når puberteten. De er derfor meget vigtigt, at eleverne fastholdes i en idrætsdeltagelse, får et stadigt bredere kendskab til forskellige idrætskulturer og bl.a. derigennem får en fortsat og livslang lyst til idræt
- Det er vigtigt at i forhold til folkesundheden her og nu og på lang sigt at eleverne modtager en idrætsspecifik undervisning gennem hele skoleforløbet
- Idrætsfaget er næstefter dansk det mest valgte fag at skrive bacheloropgave i læreruddannelsen. Dette markerer den betydning faget har for de studerendes opfattelse af sammenhænge mellem kropslig kompetence og elevens alsidige udvikling
- Idræt vælges af omkring halvdelen af de lærerstuderende som linjefag
- Seminariernes Idrætslærerforening har i samarbejde med analyseinstituttet GfK iværksat en undersøgelse, der afdækker idrætslærernes uddannelse, alder, køn og undervisningstimer.³ Hovedkonklusionerne af undersøgelsen er følgende:
  - Det er kun 54 % af idrætsunderviserne i folkeskolen, der har en liniefagsuddannelse.
  - Der er en stor gruppe idrætsundervisere, der slet ingen idrætsuddannelse har.
  - Gennemsnitsalderen for en liniefagsuddannet idrætslærer er 40 år.
  - 13 % af de liniefagsuddannede underviser ikke længere i faget.
  - Jo ældre idrætsunderviserne er, des færre timer undervises der i faget.
  - Idrætslærerne forlader typisk faget 10-15 år før pensionsalderen. Tendensen er mest markant for kvinder.

¹ Ericsson, Ingegerd (2003): *Bunkefloprojektet*

² Moser, T. (2004). Læring og bevægelse. *Agora*, Nr. 6, 2004 (ISSN: 1603-3280 AGORA; Nettidsskrift, utgitt av utviklingsavdelingen ved CVU Storkøbenhavn) <http://www.cvustork.dk/agoranr6.asp>;
<http://www.cvustork.dk/agoranr64.asp>

³ Undersøgelse foretaget i april 2004 af Analyseinstituttet GfK. (www.idraetslaererforeningen.dk)

Seminarielærernes Idrætsforenings undersøgelse af behov og uddannelsesniveau i folkeskolen viser at der er brug for de uddannede idrætslærere

- Et af problemerne er, som der kan dokumenteres i ovenstående undersøgelse, at der kun er et sted mellem 54% - 57% af idrætsunderviserne i Folkeskolen som har en liniefagsuddannelse. Hvis forskerne har ret i, at meget af det forebyggende arbejde kan gøres i folkeskolen er en styrkelse af idrætslæreren et nærliggende sted at begynde. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, at faget kun kan vælges som 0.6 årsværk og kun i retningen indskolings- og mellemtrinnet. Der bør derimod sættes ind i en styrkelse af idrætslæreruddannelsen på seminarierne.

Hvis idræt kun placeres i retningen: indskolings- og mellemtrin, må det betyde, at den lærerstuderende ikke specialiseres mod de ældste klasser. Dette er modstridende i forhold til ønsket om øget fokus mod de ældste skoleelevers kostvaner, bevægelse og fedmeproblemer mv.

Seminariernes idrætslærerforening stiller sig gerne til rådighed med dens samlede viden, erfaringer og indsigt i uddannelsen af idrætslærere.

Med venlig hilsen

Seminariernes Idrætslærerforening

v/Formand Mette Rose Eriksen

Axel Heides Gade 5A, 1.tv.

2300 København S

Mob.20 12 22 33/priv. 38 86 10 86

mette.rose.eriksen@skolekom.dk